

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa J. S.

przeciwko K. J.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 czerwca 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 12 listopada 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) przyznaje adwokatowi K. K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Według art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten pozostaje w zgodzie z zaleceniami Rady Europy, dopuszczającymi wprowadzanie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla.

Pozwana zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi Sądu Apelacyjnego z dnia 12 listopada 2015 r. naruszenie art. 991 § 1 i art. 6 k.c., a wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniła, po pierwsze, występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego dopuszczalności przeprowadzenia przez sąd z urzędu w procesie o zachówek dowodów co do wartości udziału spadkowego, stanowiącego podstawę obliczenia zachowku, i dowodów co do trwałej niezdolności do pracy uprawnionego do zachowku, oraz po drugie, istnieniem potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości w zakresie dotyczącym możliwości dopuszczenia przez sąd z urzędu dowodów co do wskazanych wyżej okoliczności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żadna z wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest spełniona. Nie występuje w sprawie ani wskazane istotne zagadnienie prawne, ani wskazana potrzeba wykładni przepisów prawa. Zarówno bowiem istotne zagadnienie prawne, jak i potrzeba wykładni przepisów prawa muszą pozostawać w związku z przytoczonymi w skardze podstawami kasacyjnymi, a tak art. 991 § 1, jak i art. 6 k.c. - przepisy powołane przez skarżącą jako podstawy kasacyjne, nie dotyczą kwestii możliwości dopuszczenia dowodów z urzędu. Kwestię tę reguluje art. 232 zdanie drugie k.p.c.

Brak argumentów przemawiających za niestosowaniem się w sprawach o zachówek w kwestii możliwości dopuszczenia dowodu z urzędu reguł wynikających z art. 232 zdanie drugie k.p.c. Przepis ten przewiduje możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu z urzędu w drodze wyjątku. Poza dowodami objętymi wyraźnymi zakazami ustawowymi (np. wynikającymi z art. 247 i 259 k.p.c.), wspomniana wyjątkowa możliwość dotyczy wszelkich dowodów. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zastosowanie przez sąd art. 232 zdanie drugie k.p.c. może się nawet stać obowiązkiem sądu, a naruszenie tego obowiązku przez sąd drugiej instancji - stanowić podstawę kasacyjną (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2007 r., I CSK 27/07, i 11 grudnia 2015 r., III CSK 23/15). W sprawie jednak wystąpienie takiego przypadku nie zostało wykazane.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanej do rozpoznania; podstawę rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym stanowiły przepisy art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (Dz.U.2015.615 ze zm.) i § 4 ust. 1-3 oraz § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801) w związku z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714).